Kui keisrinna auks illuminatsioon korraldati, seadis üks nende tülide peategelasist, müürsepp ja linna brandmeister Georg Melk, suure transparendi üles, millel muu seas oli kujutatud, kuidas raehärra juuresolekul ühele kodanikule antakse ihunuhtlust ja kuidas teine raehärra lööb kodaniku peast mütsi maha. Transparent oli varustatud salmikuga, milles keisrinnat paluti rae omavoli taltsutada. Raad kaebas Melki kohtusse, kuid keisrinna käsul lõpetati asi ilma otsust tegemata a. 1767. Veel enne keisrinna viibimist Tartus otsustas senat 22. VI. 1764 Browne'i esitise peale, et tülide lahendamiseks tuleb määrata erakorraline „keiserlik komisjon", mille Browne sama aasta juuli lõpul moodustas koosseisus: esimees — landrat v. Bruiningk, liikmed — õuekohtu assessor v. Rosenkampf ja maakohtu assessor v. Helmersen. Komisjon asus tööle 17. VIII. ja kutsus enda sekretäriks Tartu advokaadi ning õpetlase Friedrich Konrad Gadebuschi. Pikkade ja keeruliste läbirääkimiste järel õnnestus keiserlikul komisjonil rae ja kodanikkonna vahel kokkulepe luua, mis 20. IV. 1765 fikseeriti n. n. Bürgervergleich'is. *Corpus privilegiorum*'i kõrval moodustab Browne'i poolt 16. VII. 1765 ja hiljemini ka justiitskolleegiumi poolt kinnitatud, 66 paragrahvist koostuv Bürgervergleich Tartu linnakorra tähtsaima aluse, täiendades või kinnitades Kristina privileegiumis sisalduvaid määrusi. Raad ja kodanikkond tõotasid mõlemad vastastikusest vihavaenust loobuda ja edaspidi linna huvides ühemeelselt töötada. Oma palvel ametist vabastatud Sahmeni asemele valiti uus justiitsbürgermeister (Chr. Stegemann). Lisandusena Bürgervergleich'ile täiendati mitmeid endisi määrustikke ja töötati välja mõned uued. Nii kujunes ühtlane linnaseadustik, mis moodustas terve köite („Die Stadtordnungen von 1765") ja Browne'i poolt väikeste muutustega kinnitati samuti 16. VII. 1765. a. Bürgervergleich'i määrustega tutvume alamal eriküsimuste juures lähemalt.

Rae korraldus jäi uute määruste järgi üldiselt endiseks, muutudes siiski mõnes üksikasjas. Endiselt asus raad linna ja rahvastiku suhtes kahesuguses seisukorras, olles ühest küljest linna suvereense võimu kandja, teisest küljest aga üks linna kogukonda moodustavaist korporatsioonest. Raad koostus nüüd kahest bürgermeistrist, kellest justiitsbürgermeister pidi õpetatud literaat olema, ühest raehärrast-sündikust, kes oli linna õiguslikes küsimusis eksperdiks ja sellepärast pidi kuuluma „õpetatud seisusse", ja 6 raehärrast, kelledest üks samuti literaat, teised aga „kaupmeesteseisusest". Sündiku ametikohuste hulka kuulus ka linna-arhiivi korraldamine ja sellest soovijaile teadete väljaandmine. Esimeseks sündikuks kutsuti a. 1766 F. K. Gadebusch. Peale selle teotsesid rae juures linnasekretär, -notar ja -fiskaal. Endiselt täiendas raad end ise uute liikmete juurdevalimise teel, kes siiski vajasid kindralkuberneri kinnitust. Endiselt lahendas raad suure osa oma ülesandeist mitmesuguste alamkomisjonide ja alamkohtute kaudu, kelle liikmed iga kahe aasta järel ümber valiti. Need kohtud ja komisjonid olid samasugused, nagu nad Rootsi ajal olid olnud, välja arvatud mõned väikesed muutused nende koosseisus. Linna arveraamatute pidamiseks seati sisse eriline raamatupidaja. Linna privileegiumid loeti iga aasta üks kord, 8 päeva enne mihklipäeva, kokkukutsutud kodanikkonnale ette, kusjuures välja jäeti vahepeal ärakaotatud või maksvusetuks tunnistatud osad.

Ka gildide korraldus jäi Bürgervergleich'i järgi peajoontes endiseks. Suure Gildi liikmeiks astujailt nõuti maja omamist, millel ei lasu võlgu, või vallasvara omamist vastavas väärtuses. Suurde Gildi kuuluvaile kaupmehile tehti ülesandeks koonduda privilegeeritud kaupmeeskonna ühinguks (Krämer-Compagnie), mille

Tartu, lk. 110